

Vatten- och miljönämnden

Tid

Torsdagen den 18 november 2021 kl. 13:00

Plats

KS-salen

Enligt uppdrag

Lena Johansson

Föredragningslista

Val av protokolljusterare

- 1 Avrapportering av uppdrag verksamhetsplan med budget: I dialog med relevanta aktörer genomföra en förstudie om möjligheten att skapa en klimatneutral, cirkulär och uppkopplad stadsdel där smarta lösningar testas, exempelvis cirkulärt vatten**
Kl. 13:05 – 13:20

Föredragande: Pär Svanfeldt, kommunledningskontoret,
Maria Houmann, Linda Törngren Almljung,
samhällsbyggnadskontoret

- 2 Beslut om av avsättning av medel för satsningar på utemiljön i natur och vattenmiljöer kring f.d Salvehuset med koppling till Kalmar dämme, Skärgårdsparken**
Kl. 13:20 – 13:40

Beslutsnivå: Vatten- och miljönämnden

Förslag till beslut:

Vatten och miljönämnden beslutar att avsätta 1 000 000 kronor för att genomföra åtgärder i utemiljön kring f.d. Salvehuset med koppling till natur och vattenmiljöer i Kalmar dämme, Skärgårdsparken.

Föredragenade: Eva-Lena Larsdotter,
kultur- och fritidsförvaltningen

3 Beslut om flytt av erhållna medel från vatten- och miljönämnden, samt information om pågående LONA och LOVA- projekt

Kl. 13:40 – 13:55

Beslutsnivå: Vatten- och miljönämnden

Förslag till beslut:

Vatten- och miljönämnden beslutar låta samhällsbyggnadskontoret flytta av nämnden beviljade medel mellan LONA-projekten ”Eklandskap” och ”Biparadis”.

Vatten- och miljönämnden beslutar låta samhällsbyggnadskontoret använda av nämnden beviljade medel från projektet ”Eklandskap” till andra naturvårdsåtgärder. Dessa åtgärder ska redovisas till vatten- och miljönämnden.

Utbetalning av medel sker först efter att upparbetade kostnader redovisats till vatten- och miljönämnden.

Föredragande: Staffan Johnson, samhällsbyggnadskontoret

4 Beslut om ändringar i reglementet för Kalmar kommuns miljöpeng

Kl. 13:55 – 14:10

Beslutsnivå: Vatten- och miljönämnden

Förslag till beslut:

Vatten- och miljönämnden antar förslagen på förändringar i reglementet för Kalmar kommuns miljöpeng.

Föredragande: Karin Löfström, kommunledningskontoret

5 Information om miljöpeng till IFK Kalmar

Kl. 14:10 – 14:20

Föredragande: Jonas Svendsén, kommunledningskontoret

6 Lägesrapport utredning av miljöpåverkan från kommunens livsmedel

Kl. 14:20 – 14:35

Föredragenade: John Eliasson, serviceförvaltningen

- 7 Information om arbetet med mobilitetsstrategin**
Kl. 14:45 – 15:00
- Föredragande: Robert Dahlström, Lovisa Westblom,
samhällsbyggnadskontoret
- 8 Återrapportering av nämndens arbete med
barnkonventionen 2021**
Kl. 15:00 – 15:10
- Beslutsnivå: Vatten- och miljönämnden
- Förslag till beslut:
Vatten- och miljönämndens beslutar att återrapportera
enligt barnkonventionen 2021 i enlighet med
kommunledningskontorets förslag.
- 9 Information om miljöenhetens tillsyn av hästgårdar,
avseende gödsel**
Kl. 15:10 – 15:20
- Föredragande Sara Paulsson, samhällsbyggnadskontoret
- 10 Information om medlemskap Glokala Sverige**
Kl. 15:20 – 15:25
- Föredragande: Karin Löfström, kommunledningskontoret
- 11 Information om EU:s 100 klimatneutrala städer**
Kl. 15:25 – 15:30
- Föredragande: Jan Johansson, kommunledningskontoret
- 12 Utvärdering av vatten- och miljönämnden**
Kl. 15:30 – 16:00

Handläggare
Eva-Lena Larsdotter
50611

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2021-11-05

Ärendebeteckning
VMN 2021/0023

Vatten- och miljönämnden

Utveckling av natur- och vattenmiljöer invid f.d Salvehuset med koppling till Kalmar dämme och Skärgårdsparken

Förslag till beslut

Vatten och miljönämnden beslutar att avsätta 1 000 000 kronor för att genomföra åtgärder i utemiljön kring f.d. Salvehuset med koppling till natur och vattenmiljöer i Kalmar dämme, Skärgårdsparken.

Bakgrund

Projektet att utveckla natur och vattenmiljöerna invid f.d. Salvehuset tar sin utgångspunkt i uppdraget att utveckla områden för multifunktionella satsningar kopplat till exempelvis odling, rekreation, biologisk mångfald, integration, friskvård, föreningsliv och klimatanpassning. Det är också kopplat till uppdraget att utreda möjligheterna för att ”Salvehuset” kan upprustas i syfte att utveckla som servicebyggnad för friluftsliv och föreningsliv med mera, vid Kalmar dämme med omnejd.

I området Kalmar dämme-Hagbynäs-Vesholmarna-Södra utmarken finns stor potential att utveckla ett nytt stadsnära friluftsområde, Skärgårdsparken. Området omfattar ca 150 hektar och knyter samman naturen från Boholmarna mot Stensö. Här finns stor variation i naturkaraktärer och många möjligheter till rekreation i samklang med tekniska anläggningar, i form av vandringsled, våtmarker, fågeltorn, stigar m.m. Men området är i stora delar okänt för många och inte skyltat som friluftsområde.

Nu pågår samverkan i koncernen utifrån ekosystemtjänster och hur tekniska anläggningar, våtmarker, naturvård och bete mm kan samverka ihop med ett utvecklat friluftsliv inom området med målsättning att skylta det som ett friluftsområde. Utvecklingsarbetet för friluftsområdet bör ske parallellt med att reningsverket byggs om och deponikullar sluttäcks så att det är färdigt för invigning samtidigt som reningsverket står klart. Arbetet med att ta fram en utvecklingsplan för området pågår liksom att ta fram en skötselplan för dämmen och naturvård. Potentialen för rekreation och informationsinsatser om natur

och biologisk mångfald är stor i ytorna mellan tekniska anläggningar. Området efterfrågas för vandring, cykelstigar, ridstigar, aktivitetsområde cykel, pulka, skridskor, utsiktsplatser, grillplatser, vindskydd, fågelskådning och pedagogiskt utflyktsmål och uteklassrum för barn och skola.

I ett friluftsområde behövs en servicebyggnad med tillgång till vatten, toaletter, värme och väderskydd men också att innehålla naturinformation och annan service för friluftsbesökare i området. Den före detta Salvebyggnaden finns på en strategiskt bra plats intill en av de naturliga entréerna till området med bra angöringsmöjligheter för både bil, cykel och på sikt möjlig busshållplats. Byggnaden står för närvarande oanvänd och kan efter renovering fylla en viktig funktion för både förvaltningsträffar, föreningsliv och friluftsbesökare i området samt naturinformation.

I samband med upprustning av byggnaden behöver även utemiljön rustas. Här kan en rad åtgärder och satsningar skapa en ny attraktiv entré till Kalmars vattenrike, med koppling till dämnet och Skärgårdsparken. Stor potential finns att komplettera naturmiljöer i anslutning till huset och plats för utomhuspedagogik med information om vatten, natur och biologisk mångfald, i form av bland annat biparadis, insektshotell, odlingar och vattenlek.

Följande föreslagna åtgärder, utan rangordning, bidrar till att utveckla platsen till gagn för djur, natur och människor;

1. Dialog och samverkan med skola, föreningar, allmänhet samt förvaltningsövergripande som grund för utvecklingspotential och behov i området samt illustration för utformning av området. Steg 1 närområdet, steg 2 hela Skärgårdsparken.
2. Skyltar; vägvisning till området, entréinformation, stigskytning inom området, skyltar vid uteklassrum om vattendjur och växter i dämnet.
3. Entréytan; Befintliga ytor anordnas till välkomnande angöring för besökare som kommer till fots, med cykel, bil eller buss. Här kan också finnas plats för husbilar och reseryta för snöupplag. Invid huset möjlig cykelservice och rengöring av exkursionsredskap. Förråd kan innehålla material för exkursioner av olika slag.
4. Rövning av träd, buskage mm i närområdet kring huset.
5. Anläggningar intill våtmark och dämmen för att studera fåglar, bygga bryggor, utgångspunkt för pedagogik. Tillgänggöra några områden med spång eller liten brygga så att det går att håva utan att fastna i gyttjan eller sliter på vassen.
6. Anlägga ängsytor, biparadis, insektshotell och plats för odling.
7. Grillplatser och väderskydd/paviljonger, ska fungera för uteklassrum och allmänhetens besök. Skärmtak eller paviljong kopplat till servicehuset och kompletterande antal vid befintlig paviljong längre in i området, för att ge möjlighet till naturskola, samla klasser, håva vattendjur och andra exkursioner.

8. Upplevelseträdgård vid Salvehuset, stimulera sinnen, jmf station Linné, Öland
9. Vattenlek för barn. Ex: Pumpa upp vatten och skapa en bäck med möjlighet att dämna upp och meandra, kanske kombinera med ”stepping stones” m.m.
10. Ta fram hemsida och material, guider som kan guida vid dämmet. Ta fram arbetsblad och aktiviteter specifik för dämmet och för olika åldersgrupper. Detta kan utvecklas med personal som kan guida.

Åtgärderna överensstämmer med flera mål i Agenda 2030, exempelvis;

Mål 3. God hälsa och välbefinnande

Mål 4. God utbildning för alla

Mål 11. Hållbara städer och samhällen

Mål 15. Ekosystem och biologisk mångfald.

Åtgärdsförslagen innehåller både satsningar för 2022 och satsningar som kan göras längre fram i tid. Bedömda kostnader för åtgärdslistan avses kombineras med ansökning om externa medel. Ambitionsnivån i genomförandet av föreslagna åtgärder påverkas av om externa medel beviljas.

Totalt bedöms att genomförandet av åtgärderna kostar ca 1-2 miljoner kronor beroende på ambitionsnivå och om externa medel beviljas.

Eva-Lena Larsdotter
Friluftsutvecklare

Bilaga: Översigtskarta Skärgårdsparken

Skärgårdsparken

Handläggare
Staffan Johnson

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2021-10-29

Ärendebeteckning
VMN 2021/0024

Vatten- och miljönämnden

Beslut om flytt av erhållna medel från vatten- och miljönämnden, samt information om pågående LONA och LOVA- projekt

Förslag till beslut

Vatten- och miljönämnden beslutar låta samhällsbyggnadskontoret flytta av nämnden beviljade medel mellan LONA-projekten "Eklandskap" och "Biparadis".

Vatten- och miljönämnden beslutar låta samhällsbyggnadskontoret använda av nämnden beviljade medel från projektet "Eklandskap" till andra naturvårdsåtgärder. Dessa åtgärder ska redovisas till vatten- och miljönämnden.

Utbetalning av medel sker först efter att upparbetade kostnader redovisats till vatten- och miljönämnden.

Bakgrund

Samhällsbyggnadskontoret har genom beviljade medel från vatten- och miljönämnden under 2021 drivit ett flertal LOVA- och LONA-projekt (lokala vattenvårds- och naturvårdsprojekt). De flesta projekt löper enligt plan, men kostnaderna i alla projekt kommer uppkommer inte det år som var planerat. Vidare har mycket av åtgärderna i projektet Eklandskap kunnat utföras av serviceförvaltningen i stället för inhyrda entreprenörer. Detta kan innebära att alla medel som tillskjutits av vatten- och miljönämnden inte kan komma att behöva användas för detta projekt. Samhällsbyggnadskontoret vill därför få befogenheter att använda eventuellt kvarvarande medel från detta projekt till andra naturvårdsåtgärder.

Nedan följer en kort redogörelse om de LOVA och LONA- projekt som bedrivs av miljöverksamheten på samhällsbyggnadskontoret.

Giffria båtbottnar

Projektet drivs genom LOVA-bidrag, medel från VMN och finansieras dessutom med egen tid. Inom projektet har en borsttvätt installerats i gästhamnen under sommaren 2021 för att möjliggöra gift rengöring av båtbottnar. Borttvätten har hittills använts cirka 90 gånger. Vidare har cirka 400 båtbottnar mätts avseende tungmetaller med en XRF-utrustning. Av de uppmätta båtarna har cirka 80 % godkänt resultat. Under 2022 kommer ytterligare information kring den nya borsttvätten att ske för att öka nyttjandet ytterligare. Det kan också bli aktuellt med installation av bättre spolplattor med bättre rening samt en sista gratis mätning för de båtar som ännu inte mätts eller inte fått godkänt resultat.

Kvalitetssäkring av nyanlagda små avlopp

Projektet drivs genom LOVA-bidrag och finansieras dessutom med egen tid. Syftet med projektet är att ta fram en metod för att kvalitetssäkra att nyanlagda små avloppsanläggningar i Kalmar kommun uppnår en god funktion. Metoden bygger på att uppföljande besök görs på avloppsanläggningar och att kommunen utför både en funktionskontroll samt genomför en utvärdering av de krav som formulerats i tillståndet jämfört med de resultat som framkommer under tillsynsbesöket. Under 2021 har tio besök genomförts och lika många planeras under 2022.

Kalmars eklandskap

Projektet drivs genom LONA-bidrag, medel från VMN och finansieras dessutom med egen tid. Gallring och röjning av minst 30 ha ska utföras, mulmholkar ska sättas upp, veteranisering av träd ska utföras, utbildning av egen personal ska genomföras och informationsmaterial ska tas fram.

Under vintern 2020-2021 utfördes gallring och röjning på ca 12 ha av serviceförvaltningen. Ytterligare ca 15 ha har under 2021 åtgärdats av externa entreprenörer och mer arbete är planerat. Vi kommer därmed med god marginal att nå den utlovade ytan 30 ha.

Fyra mulmholkar har tillverkats och placerats ut. Ytterligare sex är under tillverkning. Planering av övriga åtgärder i projektet pågår.

Naturmarkspolicy

Projektet drivs genom LONA-bidrag, medel från VMN och finansieras dessutom med egen tid. Efter samråd med berörda förvaltningar m.fl. har en första version tagits fram och ska remissas formellt under slutet av 2021. Pengarna från VMN kommer att användas till kompletterande av inventeringar under 2022.

Biparadis

Projektet drivs genom LONA-bidrag, medel från VMN och finansieras dessutom med egen tid. Sandiga marker och torrängar ska skapas och restaureras för att gynna bin och andra pollinerande insekter. Lämpliga växter ska sås eller planteras. Informationsmaterial ska tas fram och inventeringar ska genomföras. Åtgärder har planerats och upphandling pågår.

Lägenheter för backsvalar

Projektet drivs genom LONA-bidrag och finansieras dessutom med egen tid och bidrag från Kalmar ornitologiska förening. Boplatser för backsvala ska skapas genom att högar med lämpligt material läggs upp. Informationsinsatser ska göras i samarbete med ornitologerna.

Under 2021 har två högar skapats av överskottsmassor från anläggandet av en ny våtmark kopplad till Hagbygårdedämmet. Bidraget räcker till ytterligare någon anläggning.

Stensö naturreservat

Projektet drivs genom LONA-bidrag och finansieras dessutom med egen tid och ska leda fram till bildandet av Kalmars första kommunala naturreservat. Preliminära föreskrifter och skötselplan har tagits fram och samråd har hållits med ett antal berörda. Diskussion om reservatets avgränsning pågår, därefter vidtar den formella processen.

Kartläggning av ekosystemtjänster

Projektet drivs genom LONA-bidrag, medel från VMN och finansieras dessutom med egen tid. Arbetet med ekosystemtjänstkartläggningen ska inkludera identifiering av viktiga ekosystemtjänster, kartläggning av dessa samt analys av viktiga områden för ekosystemtjänster liksom av bristområden och behov av utveckling. Projektet som är i uppstartsledet kommer att genomföras med stöd av en extern konsult och planeras slutföras under 2022.

Staffan Johnson
Verksamhetschef Miljö Samhällsbyggnadskontoret

Handläggare
Karin Löfström
50165

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2021-11-04

Ärendebeteckning
VMN 2021/0025

Vatten- och miljönämnden

Beslut om ändringar i reglementet för Kalmar kommuns miljöpeng

Förslag till beslut

Vatten- och miljönämnden antar förslagen på förändringar i reglementet för Kalmar kommuns miljöpeng.

Bakgrund

Hösten-vintern 2019 beslutade vatten och miljönämnden (VMN) om att lansera ett stöd till lokala utvecklingsgrupper och föreningar som vill satsa på miljöförbättrande åtgärder. Stödet kallas för miljöpeng.

Under våren 2021 gjordes en utvärdering av miljöpengen då förbättringsförslag lades fram. Med utgångspunkt från dessa och med anledning av ändrade möjligheter att få nationella stöd har nu ett antal förslag till ändringar i reglementet tagits fram.

Områden som berörs av ändringen samt förslag på ändring

Solceller

Bakgrund: I tidigare ansökningsomgångar har vi gett avslag på ansökningar kopplat till solceller då det har funnits nationellt stöd. Det stödet har nu tagits bort. Det finns en risk att de kommer att komma in flera solcellsansökningar framöver.

Förslag till beslut: Kultur- och fritidsförvaltningen kan ge ett föreningsbidrag som kan täcka 75 % av kostnaden för att installera solceller. Vatten- och miljönämnden anser att det är detta bidrag som i första hand ska sökas för att sätta upp solceller.

Vassklippning

Bakgrund: Kalmar kommun har under många år tillhandahållit vassklippningsutrustning till föreningar. Under våren 2021 beslutades att sluta med detta då

driftskostnaden för sönderkörd utrustning var stor. Vi ser en trend att föreningar söker miljöpeng för att hantera vass på sina samfällighetsområden. Samtal har inletts med SFN om hur kommun och föreningsliv kan samverka kring vassklippning.

Förslag till beslut: Miljöpeng kan inte sökas för vassklippning.

Medfinansiering och kombinera med annat stöd

Bakgrund: I befintligt reglemente står det: Projekt som medfinansieras är meriterande vid urvalsprocessen. I en annan del av reglementet står: Miljöpengen ska primärt inte sökas då annat stöd är möjligt. Formuleringarna behöver förtydligas då de har tolkats som att det är möjligt att kombinera miljöpeng med annat stöd i kommunen.

Förslag till beslut: Ändra regelverket till: Medfinansiering krävs till 25 % av totala kostnaden. Miljöpengen kan inte kombineras med annat stöd från Kalmar kommun så som t.ex. Kultur- och fritidsförvaltningens föreningsbidrag.

Karin Löfström
Strateg ekologisk hållbarhet

Jonas Svendsén
Landsbygdsutvecklare

Hanna Ivarsson
Kommundelsutvecklare

Handläggare
Jonas Sverkén
50044

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum

Ärendebeteckning
VMN 2021/0026

Vatten- och miljönämnden

Återrapporering av nämndens arbete med barnkonventionen 2021

Förslag till beslut

Vatten- och miljönämndens beslutar att återrapporera enligt barnkonventionen 2021 i enlighet med kommunledningskontorets förslag.

Bakgrund

Kommunens samordnare för barnrättsfrågor samordnar årligen ett barnbokslut där det framgår hur varje förvaltning och nämnd arbetar med att tillgodose barnets rättigheter. Det är en del i arbetet för att implementera barnkonventionen i kommunens verksamheter.

Kommunledningskontorets bidrag blir en del i det totala barnbokslutet och nedanstående rör vatten- och miljönämndens del i kommunledningskontorets återrappor.

Återrappor

- 1. Har förvaltningen under 2021 förändrat sitt arbete på något sätt utifrån att barnkonventionen blivit svensk lag den 1 januari 2020? Om svaret är "ja", beskriv eller ge exempel på sådana förändringar.**

Nej förvaltningen har inte förändrat sitt arbete utifrån att barnkonventionen blev svensk lag.

- 2. Finns särskilda verksamhetsmål för 2021 med fokus på att tillgodose barns rättigheter? Om svaret är "ja", ge exempel på dessa.**

Ja, samtliga mål inom "Ett grönare Kalmar" handlar om att tillgodose barns rätt till liv, överlevnad och utveckling. Som exempel kan nämnas nämndsmålet att Kalmar kommun som geografiskt område ska vara helt fossilbränslefritt år 2030 och ha netto noll utsläpp 2045.

- 3. Har kommunens barnchecklista eller någon form av barnkonsekvensanalys efterfrågats och/eller använts någon gång under det senaste året? Om svaret är "ja", ge exempel på detta.**

Nej varken barnchecklista eller barnkonsekvensanalys har använts.

- 4. Har särskild hänsyn till barnkonventionen tagits i budgetplanering samt målformulering för kommande år? Om svaret är "ja", redogör för dessa mål och budgetposter.**

Ja, se bland annat redogörelsen under punkt 2.

- 5. Arbetar förvaltningen specifikt med att tillgodose rättigheterna för barn med funktionsnedsättning? Redogör för hur det arbetet ser ut, ge gärna konkreta exempel.**

Ja, vatten- och miljönämnden har ekonomiskt bidragit till exempel utveckling av Salveområdet och Oxhagen och försökt göra det tillgängligt för alla oavsett funktionsnedsättning.

Jonas Sverkén
förvaltningschef